
VETOVOIMAA MAASEUDULLE YHTEISTOIMINNALLA
JA VERKOSTOITUMALLA 2017-2020

TIETOA VESIALUEIDEN YHDISTÄMISESTÄ JA KUINKA HANKE VOI YHDISTYMISIÄ AVUSTAA

*TAVOITTEENA YHTENÄISET VESIALUEET, TOIMIVAT
OSAKASKUNNAT JA ERINOMAISET KALASTUS- JA
TOIMINTAMAHDOLLISUUDET ETELÄ-SAVOON!*

Jouni Kivinen, projektipäällikkö, 040 157 9561, jouni.kivinen@metsa.fi
Olli Räsänen, projektisuunnittelija, 040 194 3021, olli.rasanen@metsa.fi

www.vetovoimaa-maaseudulle.fi

Vetovoimaa maaseudulle yhteistoiminnalla
ja verkostoitumalla hanke

Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

ETELÄ-SAVOSTA ESIMERKKI VESIALUEIDEN JÄRJESTÄYTYMISELLE!

Hanke tarjoaa rahoitusta ja työpanosta vesialueiden omistajayksiköiden, eli osakaskuntien yhdistämiseen ja toiminnan kehittämiseen. Osakaskunnan muodostavat vesialueen läheiset tilat ja niiden omistajat. Hankkeen tavoitteena on muodostaa yhtenäisiä ja riittävän laajoja osakaskuntia, joilla tiedotus, luvanmyynti, kalastus- ja toimintaedellytykset ovat hyvät.

Kotijärvestä itsepyydetty kala on terveellistä ravintoa ja todellista lähiruokaa, jota kannattaa suosia! Kalastusmahdollisuuksien kehittäminen edistää kalastusharrastuksen kiinnostavuutta ja osakaskuntatoiminnan mielekkyyttä, mikä edesauttaa toiminnan monipuolista jatkumista vielä sukupolviakin eteenpäin.

Kalastusta kannattaa vaalia!

**OTA YHTEYTTÄ HANKKEESEEN!
YHTEISTYÖLLÄ ASIAT ONNISTUVAT!**

Tässä esitteessä kerrotaan vesialueiden yhdistämisestä, miten yhdistäminen toteutuu hankkeen avustamana ja millä alueilla hanke toimii. Osakaskuntien yhdistämiset ilman ulkopuolista apua ja rahoitusta ovat valtaosalle omistajista liian raskaita ja vaikeita prosesseja, mutta tämä hanke tekee asiat osakaskunnille helppoiksi!

ESIMERKKI YHDISTYMISESTÄ:

Alla olevassa kuvassa tietyllä rantakiinteistöllä on osuus ja kalastusoikeus osakaskuntaan "A". Järvellä toteutetaan vesialueiden yhdistäminen, jonka jälkeen tilalla on kalastusoikeus koko järvelle. Tilan omistaja voi jatkossa pyrkiä osakaskunnan hoitokuntaan, joka nyt yhdistymisen jälkeen käsittelee koko järven asioita - niin istutuksia, kalastusta, vesienhoitoa, luvituksia kuin muitakin osakaskunnalle lainmukaisesti kuuluvia asioita.

ENNEN:

JÄLKEEN:

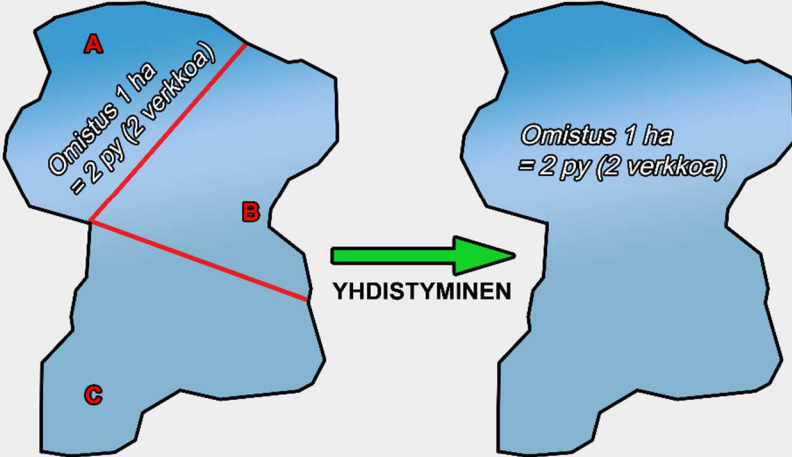
Yhdistymisen jälkeen kiinteistöllä on edelleen vastaava omistajuus vesialueeseen kuin ennen yhdistymistä. Tarkoittaen samaa kalastusoikeutta kuin aikaisemmin, mutta koskien koko järveä. Tilan suhteellinen omistusosuus yhteisiin laskee, kun suuremmassa osakaskunnassa on paljon osakkaita. Pinta-alan ja kalastusoikeuden mukaan tarkasteltuna omistajuus kuitenkin säilyy täysin ennallaan! Uuden osakaskunnan säännöt laaditaan alueelle sopiviksi sekä luvan ostamisen ja kalastuksen mahdollisuuksia kehitetään.

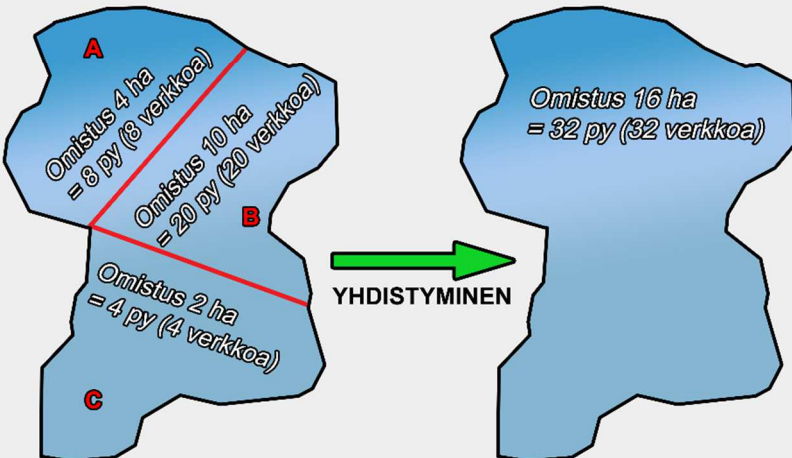
MITEN KALASTUSOIKEUTENI MUUTTUVAT?

Laskenta 2 pyydysyksikköä per ha, kolme osakaskuntaa (A,B,C), 1 verkko = 1 py

Pieni osakas, joka omistaa 1 ha osakaskunnasta A, omistaa myös yhdistymisen jälkeen 1 ha uudesta osakaskunnasta.

Suuri osakas, joka omistaa 4 ha A:sta, 10 ha B:stä ja 2 ha C:stä, omistaa yhdistymisen jälkeen 16 ha uudesta osakaskunnasta.

PERUSTIETOA VESIALUEIDEN YHDISTYMISESTÄ:

1) OSAKKAAT PÄÄTTÄVÄT MYÖS JATKOSSA ASIOISTA

Isossa osakaskunnassa osakkaat päättävät osakaskunnan toiminnasta ja kalastuksesta aivan kuten pienemmissäkin yksiköissä. Hoitokunnan koko kannattaa mitoittaa osakaskunnan koon ja tarpeiden mukaisesti. Osakaskuntien koon kasvaessa osakkaiden kiinnostus yhteisten asioiden hoitamisesta lisääntyy, jolloin toimihenkilöiden löytäminen hallintoon on helpompaa.

2) OSAKKAIDEN OMISTUS SÄILYY ENNALLAAN

Jos osakas omistaa esim. 5 ha osuuden nykyisestä osakaskunnasta, yhdistymisen jälkeen kyseinen osakas omistaa edelleen 5 ha osuuden isommassa osakaskunnassa.

3) KIINTEISTÖN ARVO NOUSEE

Oikeus yhteisiin alueisiin on sidottu tiloihin, jolloin osakkuus yhteisiin saadaan kiinteistö- tai maa-aluekaupan yhteydessä. Laajemman kalastusoikeuden kuuluminen tilalle nostaa sen kiinnostavuutta, eli kiinteistön arvo nousee osakaskuntien yhdistyessä.

4) KALASTUKSEN MAHDOLLISUUDET KASVAVAT, LUPAMYynti HELPOTTUU

Uuden isomman osakaskunnan kautta osakkaan kalastusmahdollisuus laajenee. Selkävesien epäselvyydet kalastuspaikkojen rajojen suhteen häviävät. Lisäksi luvanmyyntiin järjestäminen on isolle osakaskunnalle huomattavasti pientä toimijaa helpompaa, ja mm. palvelujen sähköistäminen on mielekkäämpää.

5) KALAT EIVÄT TUNNE OSAKASKUNTIEN RAJOJA

Jo muutaman tuhannen hehtaarin osakaskunnat muodostavat kalojen ja kalastajien kannalta tarkoituksen mukaisia ja yhtenäisiä kalastuslupa-alueita, mikä vähentää hallinnointia ja kuluja sekä lisää suunnitelmallisuutta kalakantojen käyttöön ja hoitoon. Suuremmissa osakaskunnissa hallinnointi on mielekkäämpää, kun toiminta on vastaavaa kuin riistapuolella metsästysseurojen

toiminta. Esimerkiksi kalanpoikasistutusten suunnittelu ja toteutus ovat järkevämpää ja tehokkaampaa, kun voidaan yhdellä osakaskunnan kokouksella käsitellä laajemman yhtenäisen vesialueen toimenpiteet kerralla.

6) VESIALUEEN OMISTUS EI VASTAA NYKYAJAN TARPEITA

Vesialueen rikkonainen omistus on jäännös 1800-luvulta, jolloin kalastus liittyi keskeisesti ruuan hankintaan ja lähes kaikki osakkaat kalastivat. Nykyisin osakkaista usein yli puolet asuu muissa kunnissa kuin missä vesialueet sijaitsevat, ja hyvin harva osakas enää kalastaa. Pienien osakaskuntien hallinnointiin aktiivisten toimijoiden löytäminen on haasteellista; osakaskuntien päätöksentekoon ja kokouksiin osallistuu keskimäärin vain noin 5 % osakkaista.

7) OSALIITOS ON MAHDOLLISTA

Yhdistymisessä osakaskunta voi liittää perustettavaan osakaskuntaan kaikki alueensa tai vain tietyt palstat, tai rajata jonkin tietyn alueen joka yhdistetään. Lisäksi mahdolliset saaret, maa-alueet tai kiinteä omaisuus voidaan jättää vanhalle osakaskunnalle, jolloin päätös koskee vain vesialueiden liittämistä perustettavaan osakaskuntaan. Jos osakaskunnan vesialueista vain osa liitetään uuteen osakaskuntaan, jatkossa jokainen osakas on osakkaana vanhassa osakaskunnassa ja myös uudessa perustetussa osakaskunnassa.

8) KÄYTÖN JA HOIDON SUUNNITELMALLISUUS PARANEE

Kun yhtenäistä aluetta, kuten kokonaista järveä, hallinnoi vain yksi osakaskunta, on hoitotoimenpiteiden suunnittelu ja toteuttaminen mielekkäämpää. Vesienhoidolliset toimet hyödyttävät kaikkia vesialueen käyttäjiä, olipa kysymyksessä niin kalastaja, mökkiläinen kuin uimari tai veneilijä.

9) TALOUDELLISESTI VAHVEMPI OSAKASKUNTA

Yhden osakaskunnan hallinnoidessa yhtä kokonaista järveä, kohdentuu järven alueelle suhteessa vähemmän kuluja kuin rikkonaisella omistajarakenteella. Näin ollen rahankäyttö järvellä kohdentuu tehokkaammin. Myös hyvin suunniteltu ja toteutettu

luvanmyynti ja kalastuksen järjestäminen kohentavat osakaskunnan taloutta huomattavasti.

10) ISO OSAKASKUNTA ON KIINNOSTAVA JA VAHVA ALUEELLINEN TOIMIJA

Isosta, toimivasta ja taloudellisesti vahvasta osakaskunnasta voi kehittyä alueelleen tärkeä eri tahojen yhteistyökumppani (mm. matkailuyrittäjät, kunta, erilaiset yhdistykset, ym.). Yhdellä isolla osakaskunnalla on myös useita pieniä osakaskuntia paremmat toimintaedellytykset. Esimerkiksi hanketoiminnan mahdollisuudet kasvavat osakaskunnan koon ja alueellisen eheyden lisäilyessä.

11) YKSITYISTEN VESIALUEIDEN LIITTÄMINEN

Valtaosa Suomen vesialueista kylärajojen sisäpuolella on osakaskuntien hallinnoimia. Mutta joukossa on myös yksityisiä vesialueita, joiden liittäminen isoon yhteiseen alueeseen on mahdollista. Yksityiset vesialueet ovat monesti hyvin pieniä ja käyttöarvoltaan vähäisiä. Myöskään niiden omistajille ei useimmiten makseta korvauksia mm. viehekalastusrasituksesta alueen vähäisyyden vuoksi. Vesialueen hoito on omistajan vastuulla ja kustannettavana. Kuuluessaan isompaan osakaskuntaan, on omistajalla mahdollisuus vaikuttaa laajemman yhteisen alueen asioihin. Isolla osakaskunnalla on paremmat vaikutusmahdollisuudet kuin yksittäisellä pienellä omistajalla, ja esimerkiksi vesienhoidollisia toimia on mahdollista toteuttaa osakaskuntavetoisesti.

LISÄTIETOA HANKKEESTA:

Vetovoimaa maaseudulle -hanke on kevääseen 2020 saakka kestävä EU-osarahoitteinen maaseudun kehittämishanke. Hanke toimii Mikkelin, Kangasniemen, Mäntyharjun, Hirvensalmen, Sulkavan, Pertunmaan, Puumalan, Rantasalmen, Joroisten, Pieksämäen ja Varkauden alueilla. Toiminta perustuu osakaskuntien ja omistajien tahtotilaan, eli hanke toimii siellä missä on halukkuutta yhdistää vesialueita. Kunkin toimialueen omistajien yhteisissä keskustelutilaisuuksissa pyritään muodostamaan yhteinen tavoite siitä, millaista osakaskuntien yhdistämiskokonaisuutta tavoitellaan. Hanke rahoittaa ja järjestää jokaisella toimialueella osakaskuntien kokouksia, sekä selvittää vesialueen omistuksen. Hanke selvittää myös osakasluettelot yhteystietoineen.

Vesialueiden yhdistäminen on toimenpide, joka vaatii Maanmittauslaitoksen kiinteistötoimituksen. **Kiinteistötoimitusmaksun rahoittamiseksi ja uuden osakaskunnan toiminnan käynnistämiseksi yhdistyvät osakaskunnat keräävät yhteiseen rahastoon noin 2 € / ha yhdistyvän osakaskunnan pinta-ala** panoksella. Yhdistymishankkeesta ei osakaskunnille muodostu muuta rahallista tai työllistävää rasitetta!

Raha ei saa muodostua esteeksi yhdistymiselle, jos halukkuutta on! Vaikka jollakin osakaskunnalla ei olisi varallisuutta, voi se silti olla mukana yhdistymishankkeessa - rahoitus järjestetään!

Hanke tarjoaa työpanosta ja rahoitusta yhdistymisten toteuttamiseen, sekä avustaa uutta osakaskuntaa monipuolisesti toiminnan käynnistämisessä ja sen kehittämisessä!

Hanke voi rahoittaa muodostettavalle osakaskunnalle mm.:

- internetsivut ja tuottaa lupa-aluekarttoja;
- tiedotus-, mainos- ja markkinointimateriaalia sekä kielikäännöksiä;
- käyttö- ja hoitosuunnitelman;
- uuden osakaskunnan toiminnan valmisteluun aineiston ja kokoukset

Osakaskunnat ovat erilaisia, ja mietittyvät asiat vaihtelevat osakaskuntakohtaisesti! Kahta samanlaista osakaskuntaa ei ole olemassa. Hanke neuvoo osakaskuntia ja selvittää asioita tarpeen mukaan. Teknisiä yksityiskohtia tulee vastaan, mutta yhteistuumin onnistutaan!

